

HEWLETT-PACKARD

En studie över det svenska utvecklingssamarbetet för barns rättigheter i Guatemala

Två organisationer med fokus på
ursprungsbefolkning och utveckling sett ur ett
rättighetsperspektiv

Therese Sjöberg

2010-05-27

Abstract

Studien ämnar undersöka den ideologiska grunden för två organisationers arbete mot barnvåld och främjande för barns rättigheter i Guatemala. Organisationerna är IM, Individuell människohjälp och Unicef Sverige. Studiens frågeställning är även huruvida dessa idéer går att relatera till ett rättighetsperspektiv inom utveckling. Den tvådelade frågeställningen syftar till att se undersöka hur synen på rättigheternas roll betonas av det svenska utvecklingssamarbetet och därmed även påverkar synen på organisationernas barnpolitik. Som ett resultat av detta undersöks även på vilket sätt rättighetsperspektivet ser främjandet av barns mänskliga rättigheter inverkar på utveckling som helhet. Guatemala är land som trots sin ratificering av konventionen om barns rättigheter, uppvisar en alltjämt ökande våldspirall och kränkningar av barns rättigheter. Landet uppvisar även stora ekonomiska, sociala och politiska klyftor. Med detta i åtanke intar studien en fokus på en av de mest utsatta grupperna i Guatemalas samhälle; barn tillhörande ursprungsbefolkningen. Den kvalitativa flerfallstudien grundar sig på sekundärt källmaterial och har metodologiskt genomförts med en idéanalys. Här granskas idéerna som uttrycks av rättighetsperspektivets främste förespråkare Amartya Sen och hans frihetsbegrepp, samt Robert Chambers syn på utvecklingens innebörd. Organisationernas ideologi relateras även till konventionen om barns mänskliga rättigheter. Då studien ser till bakomliggande idéer bakom ett utvecklingssamarbete, uppmärksammas även vilken vikt som tillskrivs ord som lyhördhet och delaktighet. Uppsatsen visar på en likritning med båda organisationernas policy och idéerna inom ett rättighetsperspektiv. Resultaten visar även på att en utvecklingsprocess, sett ur ett rättighetsperspektiv samverkar på ett direkt, såväl som på ett indirekt sätt av främjandet av barns rättigheter.

Keywords: Barns mänskliga rättigheter, utvecklingssamarbete, rättighetsperspektiv, Guatemala, Barnkonventionen

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4-17
Bakgrund.....	4-9
1.1.1 Social kontext	4
1.1.2 Guatemala.....	4-5
1.1.3 Barnperspektivet.....	6
1.1.4 Barnkonventionen och FN:s studie om barnvåld.....	6-7
1.1.5 Sveriges barnpolitik och policy på utvecklingsamarbete	7-8
1.1.6 Individuell människohjälp	8
1.1.7 Unicef Sverige	8-9
1.2 Syfteformulering	9
1.3 Frågeställning	9
1.4 Avgränsning	10
2 Teori och tidigare forskning	10-14
2.1 Alternativ utveckling.....	10-11
2.2 Rättighetsperspektivet.....	11
2.2.1 Amartya Sen, Utveckling som frihet.....	12
2.2.2 Chambers; Who's reality counts?	12-13
2.3 Barnperspektiv inom olika studieområden	14
3. Metod.....	14-17
3.1 Forskningsmetod.....	14-15
3.2 Studiedesign	15
3.3 Idéanalys	15-16
3.4 Urval	16
3.5 Styrkor och svagheter	17
4. Resultat och analys	17-29
4.1 Unicef, IM och barnkonventionen.....	17-22
4.2 Rättighetsperspektivet	22-25
4.3 Brister i ett utvecklingsamarbete – vems verklighet?	25-26
4.3.1 Lyhörd - och öppenhet	26-27
4.3.2 Delaktighet	27-29
5 Idéer och dimensioner – slutdiskussion	29-31
6 Sammanfattning	31-32

1 Inledning

1.1 Bakgrund

1.1.1 Social kontext

Miljontals barn utsätts för våld och övergrepp och växer upp i en miljö där de inte förmås att skyddas från exploatering, övergrepp och otrygghet. Uppskattningsvis tvingas runt 158 miljoner av världens barn mellan fem och fjorton år att arbeta. Av dessa utnyttjas cirka 625 000, huvudsakligen flickor, inom sexindustrin. De senaste decennierna har två miljoner barn dött på grund av krig, en miljon har blivit föräldralösa och cirka 300 000 rekryterats till barnsoldater. Att utsättas för våld kan ge upphov till förödande konsekvenser för barnen. Skadan kan vara fysisk eller mental och verka för utebliven skolgång och ett släckt framtidshopp. Massor av barn lider i tysthet då våldet dessutom ofta äger rum i det egna hemmet, i skolan, samhället eller på institutioner.¹

Enligt en studie genomförd på uppdrag av FN blir minst 80 % av världens barn agade i sitt hem. Vid konflikter i landet brister dessutom det sociala skyddsnätet och risken för att barn utsätts för våld ökar.²

Guatemala är ett av Latinamerikas allra fattigaste länder med en befolkning på 13,2 miljoner människor. Även om det officiella språket är spanska, uppges även 21 olika mayaspråk talas, främst på landsbygden. Majoriteten i landet utgörs av katoliker men det förekommer även protestanter och religiösa mayatraditioner. I Guatemala råder det enorma sociala klyftor. Den lilla mark- ägande eliten besitter både makten såväl som rikedomarna i landet, allt medan majoriteten av befolkningen lever i fattigdom.³

1.1.2 Guatemala

Ekonomiska och sociala klyftor med en alltjämt ökande våldspirall

Då inbördeskriget i Guatemala efter 36 år nått sitt slut, återstår inte bara sociala och ekonomiska klyftor, men mycket visar även på att läget har förvärrats sedan krigets slut 1996. Statistik visar att Guatemala är landet med de högsta mordtalen i världen för barn och kvinnor.

¹<http://www.unicef.se/om-unicef/vart-arbete/skydd-mot-vald-och-overgrepp>

²<http://www.rb.se.vartarbete/internationellt/valdsexuellaovergrepp/Pages/default.aspx>

³<http://www.utangranser.se/v%C3%A5rt-bist%C3%A5ndsarbete/V%C3%A5ra-1%C3%A4nder/Latamerika/Guatemala.aspx>

Regeringens kapacitet att skydda barn från våld och övergrepp innefattar stora brister. Det föreligger även brister i att tillgodose kvinnor och ursprungsbefolkningen med möjlighet att öka sina politiska rättigheter. Över 50 % av Guatemalas befolkning lever i fattigdom, varav 67 % av landets barn och unga. Det framgår tydligt att barnen hör till den grupp som är som mest utsatta inför det omfattande våldet. Detta, tillsammans med bristen på sysselsättningsmöjligheter bidrar till att många unga själva blir indragna i brottslighet. De statliga institutionerna är ofta underfinansierade och ineffektiva. Effekten av det långvariga inbördeskriget har även bidragit till ett svagt civilsamhälle med en utbredd korruption och organiserad narkotikarelaterad brottslighet, även inom rättsväsendet. Allt detta bidrar till en alltjämt ökande våldspirall där barnen hör till de allra mest utsatta.⁴

Fokus på ursprungsbarn

De ekonomiska och politiska ojämlikheterna främst kvinnor och barn. Detta har ofta sin förklaring i deras svaga ställning i samhället och helst då kvinnorna ofta även är beroende på sina män för försörjning.⁵ Ursprungsbefolkningen Maya är särskilt utsatta. Detta då regeringen är eftersatt i att tillgodose sina invånare med möjlighet till hälsa och sjukvård. Orsakerna är dålig infrastruktur, bristen på ekonomiska resurser. Till grund ligger även olika former av diskriminering. Mayafolket har levt under förtryck under femhundra år. De har sämst löner, lägst utbildningsnivå och stor i stort sett utestängda från beslutsfattande och politisk makt.⁶ Företom att det brister i möjligheten att få rätten till hälsa tillgodosedd, så brister det också i rätten till utbildning.⁷ Majoriteten av befolkningen talar sitt modersmål istället för den officiella spanskan. Trots detta sker undervisningen på spanska och försvårar skolgången för ursprungsbarnen. Detta bidrar till ett stort antal barn står utan möjligheten till en utbildning, eller där många inte förmår fullgöra sin studiegång.⁸ Kontexten belyses då läsarens förståelse om situationen i landet är nödvändig. Detta då bristerna inom olika aspekter av samhället till stor del ligger till grund för barnvåldet och kränkningar av barns mänskliga rättigheter. Den verkar även till förförståelse till sammankopplingar mellan utvecklingens olika dimensioner längre fram.

4 <http://www.sida.se/Svensk/Nyhetsarkiv/2009/Maj/Nytt-Svenskt-stod-i-Guatemala-ska-skydda-unga-mot-vald-och-overgrepp>

5 <http://www.sida.se/Svenska/Lander-regioner/Latinamerika/Guatemala/Utvecklingen-i-Guatemala/>

6 <http://www.manniskohjalp.se/sv/Har-arbetar-IM---IM-i-varlden/IM-...> 7 <http://www.manniskohjalp.se/sv/Har-arbetar-IM---IM-i-varlden/IM-> 20/3

8 <http://www.manniskohjalp.se/sv/Har-arbetar-IM---IM-i-varlden/IM-i-varlden-2/Centralamerika/Guatemala/>

1.1.3 Barnperspektivet

Barnperspektivet sätter fokus på perspektiv som syftar till att tillvarata barns villkor, som verkar för barns villkor, eller för att studera kulturer skapad för barn. Sett som två ord blir det istället att anlägga ett perspektiv som är barnets och att uppmärksamma hur konsekvenser ser ut för olika politiska beslut eller de positioner barn tillåts inta i ett beslutsfattande samhälle. Barns perspektiv innebär emellertid inte att barnen själva har lämnat sitt bidrag. Distinktionen handlar om vem som formulerar perspektivet eller alternativt skapar kulturen. Är det barnen eller är det deras förespråkare? Detta leder till en nödvändig problematisering av hur man tar ställning till behov och rättigheter och avgör vad som är ett barnperspektiv.⁹

Begreppet används på båda sätt i studien. Distinktionen är endast nämnd för att belysa läsaren, så denne innefattas av ordets tudelade innebörd.

1.1.4 Barnkonventionen och FN:s studie om barnvåld En global satsning mot barnvåldet

Ökad uppmärksamhet mot omfattningen och naturen av våld mot barn resulterade bland annat i arbetet med en konvention gällande barns rättigheter. Denna påbörjades 1979 av Rädda Barnen i samarbete med andra organisationer. Förenta Nationerna, FN, godkände konventionen 1989 för att bättre kunna skydda barns mänskliga rättigheter. Sedan dess har konventionen ratificerats av i stort sett alla länder i världen, där ländernas regeringar åtar sig att följa de uppsatta reglerna. Ingen annan konvention har fått så mycket stöd tidigare av det globala samfundet.¹⁰

Barnkonventionens rättigheter gäller för alla barn i medlemsländer över hela världen och erfordrar ett internationellt samarbete. Den hävdar regeringars skyldigheter i att möjliggöra skydd såväl som att ta ansvar för att dessa rättigheter tillhandahålls. Barnets bästa ska komma i första hand när det gäller åtgärder rörande barn, både i det offentliga, men också inom det privata, sociala välfärdsinstitut, domstolar och administrativa myndigheter. Dessa inrättningar, institutioner och tjänster ansvarar för att vård av barn uppfyller konventionens uppsatta artiklar/ paragrafer vad gäller deras säkerhet och hälsa. Guatemala är ett av länderna som ratificerat konventionen.¹¹

⁹ Halldén, Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp (2003)sid 2-3

¹⁰ https://www.unicef.se/media/pdf/barnets_rttigheter_en_ltlst_skrift.pdf (2005) sid 3-7

¹¹ <http://www.unicef.se/barnkonventionen/barnkonventionen-och-unicef> 5/5-2010

FN:s studie 2006, om våld mot barn

FN:s studie om våld mot barn gjordes i en global ansträngning i kampen mot barnvåldet. Syftet är att undersöka våldet, dess omfattning och orsakerna till våld mot barn, men att även föreslå rekommendationer för att förhindra och bemöta barnvåld världen runt. Bland de bidragande till studien finns barn och ungdomar själva.¹² Att inkludera barnen själva är något unikt. Det är första gången en internationell studie av detta slag även tillåter medverkan från barn och ungdomar på ett sådant direkt och konsekvent sätt. Barnens egna erfarenheter och tankar har fått ett markant genomslag i studien.¹³

1.1.5 Sveriges barnpolitik och policy på utvecklingssamarbete

Sverige var ett av de första länderna i världen som skrev på FN `s barnkonvention. Konventionen gäller självklart för barns mänskliga rättigheter i det egna landet men även om vad som är bäst för barn i samarbetet med andra länder. Man menar även att det är viktigt att vuxna i detta arbete lyssnar på barnen själva. Detta är också något som Sverige vill förmedla i sitt arbete med globala samfundets ledare.¹⁴

Den svenska regeringens barnpolitik ser barn som kompetenta individer. De ska ges respekt och även få vara delaktiga i beslut som rör de själva. Samtidigt ska de ges den trygghet och de möjligheter de behöver för att utvecklas. Här syftar man till bestämmelserna i FN ´s barnkonvention.¹⁵ I arbetet för barns rättigheter ses Sverige som ett föregångsland, med sin syn och attityd gentemot barn, respekten inför barns inflytande, samt de goda livsvillkor som erbjuds. Sverige arbetar även engagerat som aktör i det internationella samarbetet. Bland annat med Unicef.¹⁶

Sverige har ett samarbete med Guatemala som sträcker sig tillbaka till 1970- talet och är idag en av landets större bilaterala biståndsgivare som omfattar en summa på 170 miljoner kronor/år. Det övergripande målet från svenskt håll är att skapa förutsättningar för fortsatt fred och fattigdomsbekämpning ur ett rättighetsperspektiv på utveckling.¹⁷

¹²<http://www.unviolencestudy.org/>

¹³ http://www.manskligarattigheter.gov.se/extra/news/?module_instance=1&id=421

¹⁴ https://www.unicef.se/media/pdf/barnets_rttigheter_en_ltlst_skrift.pdf (2005) sid 3-7

¹⁵<http://www.regeringen.se/sb/d/1919>

¹⁶ [ibid/d/10862](http://www.regeringen.se/sb/d/10862)

¹⁷<http://www.regeringen.se/sb/d/2580/a/13961>

Bland de insatser som Sverige är delaktiga i har Sida och Unicef, med hänsyn till det stigande våldet som främst drabbar de unga i Guatemala, skrivit under ett fyraårigt avtal. I och med detta bidrar Sverige med en finansiering av 58 miljoner kronor för att stödja ett nydanat nationellt skyddssystem för landets unga.¹⁸ Det nya svenska stödet i Guatemala syftar förutom till att skydda unga mot våld och övergrepp, samtidigt arbeta för att stödja lagförslag mot en bättre efterlevnad av barnrättskonventionen.¹⁹ Denna ligger ju, som tidigare nämnt, till grund för det svenska barnpolitiken och dess utvecklingsamarbete kring barnfrågor. Några av dessa satsningar är bland annat att inrätta och stödja lokala barnskyddskontor dit utsatta barn kan vända sig.

1.1.6 Individuell människohjälp

Individuell människohjälp, IM, arbetar med bland annat fattigdom och utanförskap. Detta görs främst genom utbildning men även hälsa och försörjning. IM bildades 1938 och arbetar idag i 15 olika länder. Man arbetar långsiktigt tillsammans med lokala samarbetspartners. En av IM´s centrala idéer är tanken om alla människors lika värde. Detta oavsett tro, politisk övertygelse och ursprung.²⁰ Sedan 1990 har IM varit verksam i Guatemala med att förbättra livsvillkoren för landets Mayabefolkning. Arbetet med utbildning kommer ur det faktum att denna majoritet av befolkningen, Maya, som tidigare nämnt, idag har den lägsta utbildningsnivån, de sämsta lönerna, den högsta spädbarnadödligheten och med en utbredd analfabetism.²¹

1.1.7 Unicef Sverige

Förenta Nationernas Barnfond, Unicef, är ett fristående FN organ som arbetar på uppdrag av FN sedan 1946 för att förverkliga rättigheterna för barn. Till exempel är det rätten till överlevnad, trygghet, utveckling och även inflytande. Unicef finns representerat i över 190 länder och barnkonventionen ligger till grund för alla insatser. Man arbetar ur barnkonventionens princip om icke diskriminering och sålunda arbetar Unicef alltså för alla världens barn. Dock läggs särskild fokus vid de mest utsatta.

¹⁷ <http://www.sida.se/Svenska/Nyhetsarkiv/2009/Maj/Nytt-Svenskt-stöd-i-Guatemala-ska-skydda-unga-mot-vald-och-overgrepp/>

¹⁸ <http://www.sida.se/Svensk/Nyhetsarkiv/2009/Maj/Nytt-Svenskt-stod-i-Guatemala-ska-skydda-unga-mot-vald-och-overgrepp>

¹⁹ <http://www.manniskohjalp.se/sv/Om-IM/ Detta-ar-IM/>

²⁰ <http://www.manniskohjalp.se/sv/Har-arbetar-IM---IM-i-världen/IM-...>

Enligt organisationen är utbildning en väg ut ur såväl fattigdom som utsatthet. Unicef arbetar för att alla barn ska få gå till skolan och utvecklas med möjligheten till ett värdigt liv.

I det stora strävar organisationen efter att barnkonventionens principer efterlevs i världen samt att barns bästa sätts i första rummet. Unicef har fältkontor och utvecklingsprogram i 150 territorier och länder. Unicef Sverige är en ideell förening och är en nationalkommitté som representerar Unicef i de rika länderna. Den syftar till att stödja organisationens arbete och mål och Sverige följer de mål och riktlinjer som innefattas av FN:s konvention om barns rättigheter.²¹ Unicef Sverige kommer i fortsättningen enbart refereras till som Unicef för enkelhetens skull. Men det avser organisationen i Sverige.

1.2 Syfte

Genom att studera dessa två olika respondenter föreligger en önskan om en djupare förståelse för utvecklingssamarbetet med barnvård och främjandet av barns rättigheter i ett land med stora svårigheter, med en hänsyn till den komplexitet som omger arbete med minoriteter såsom Mayabefolkningen och urbefolkningsbarn i Guatemala. Samt att undersöka huruvida respondenternas policy går att härleda till ett rättighetsperspektiv inom utveckling. Detta syftar till att undersöka huruvida främjandet av dessa rättigheter kan relateras till utveckling som helhet. Vilket bottnar i en nyfikenhet över den alltmer förändrade synen på vad utveckling innebär och vilka som bör vara delaktiga i den.

1.3 Frågeställning

- Hur ser det svenska utvecklingssamarbetets policy ut gentemot främjandet av barns rättigheter i Guatemala?
- Går organisationerna IM och Unicefs policy för utvecklingssamarbete och barnpolitik att relatera till ett rättighetsperspektiv inom utveckling?

²¹ <http://www.unicef.se/om-unicef/i-sverige/unicef-sveriges-stadgar>

1.4 Avgränsningar

Ekonomiska aspekter har fått ge vika. Detta sekundärt på grund av begränsning i studiens omfattning. Men främst då denna studie betonar hur *tankar* och *idéer* ligger till grund för hur organisationernas utvecklingssamarbete och främjandet av barns rättigheter ser ut. Jag har valt att se de utsatta ur ett perspektiv för barn och unga. Av den anledningen ämnar studien inte heller ansöka problemet utifrån ett genusperspektiv. Vilket är en vanligt då mödrar står i nära förbindelse med barnet under uppväxt och dess välbefinnande ofta kan utgöras av förbättrad mödravård, utbildning och jämlikhet då även kvinnor ofta utgör en marginaliserad och utsatt grupp. Studien begränsar sig till att endast behandla sekundärt källmaterial. Med tanke på studiens begränsade omfång har även anknytningarna mellan respondenter och teoretiskt perspektiv kommit att utgöras med en två delning emellan de två valda respondenterna och de två företrädarnas resonemang som utgör den teoretiska ramen. Dock är inte skillnaden så stor att den inte indirekt relaterar till varandra och låter läsaren förstå dess sammankoppling. Även om policy återges av dessa svenska organisationers syn på utvecklingssamarbete generellt fokuserar den på de särskilda omständigheter som gäller i Guatemala. Situationen för barn är lika så centrerad till detta land då skillnader länder emellan är alltför vittgående för att generalisera.

2 Teori och tidigare forskning

2.1 Alternativ utveckling

- Synen på utveckling förändras

Utveckling är ett begrepp i ständig omdaning. Vad som menas med utveckling och hur den bäst uppnås skiftar. Alternativ utveckling ämnar hitta alternativa sätt att uppnå utveckling på. Bland annat med en mer människocentrerad utveckling och med fokus på deltagande. Dessutom söker man att omdefiniera vilka målen för utveckling egentligen är. Mainstream utveckling har alltmer förflyttat sig ifrån ett blickfång inom den ekonomiska tillväxten,(basbehov) till en mer människocentrerad definition av utveckling.²²

22 Jan Nederveen Pieterse My paradigm or yours? Alternative Development sid 1

Tanken på att se till endast basbehovet och att ekonomisk tillväxt är det främsta verktyget då det kommer till att bekämpa fattigdom och verka för utveckling, har alltmer kommit att utmanas av tankar som mänsklig värdighet och universella mänskliga rättigheter inom utvecklingsarbete.

UNDP skrev 2009 i The Human Development Concept att det huvudsakliga syftet för utveckling var att möjliggöra och öka människors valmöjlighet. Dessa val kan vara så gott som oändliga och även ändras med tiden. Sådant som inte syns i en tillväxtstatistik, är något som uppskattas av människor. Till exempel kan det handla om tillgång till kunskap, till bättre näring och hälsovård. Men även skydd mot våld såväl som rätten till frihet och deltagande. Målet för utveckling är såtillvida att skapa en miljö där människor har en möjlighet till att leva längre och mer kvalitativt.²³

2.2 Rättighetsperspektivet – Ett skifte i tanke och arbetssätt

Bland de alternativa perspektiven på utveckling finns Rättighetsperspektivet, som har kommit att influera den internationella agendan när det gäller utveckling. Framväxten av rättighetsperspektivet har uppkommit sedan 1990 – talet, ur en kritik från olika håll till den mer traditionella basbehovsperspektivet. Man ställde sig kritisk till denna tanke då man trots stora summor och med åtskilliga initiativ ej lyckats med att eliminera fattigdomen. Detta förstärktes även i FN:s deklARATION om ”rätten till utveckling” 1986. Man började alltmer intressera sig för den mänskliga värdigheten och de mänskliga rättigheterna för utveckling.²⁴ Det förekommer ingen klar definition av rättighetsperspektivet. Den stora skillnaden gentemot andra modeller är användandet av ordet rättigheter istället för att referera till behov.²⁵

Under 1990 har organisationer alltmer kommit att ersätta BNA, Basic Need Approach med ett rättighetsperspektiv i sitt arbete. Ngo's fokusering på ekonomiska, sociala och de kulturella rättigheterna .. MR och utveckling står integrerade med varandra.²⁶ Att gå från omnämmandet av behov till att istället referera till rättigheter bottnar även i synen på den man söker hjälpa. Att vara delaktig och att kunna vara en agent i sitt eget liv och den egna utvecklingen är viktigt, där människor upphör att ses som passiva mottagare av hjälp. Deltagande är ett verktyg för framgång.²⁷

23 Gromark, Doing development right (2009)sid 6

24 ibid sid 3-6

25 ibid sid 14 26 ibid sid 8, 27 ibid sid 6

2.2.1 Amartya Sen, Utveckling som frihet

En, vars tankar har influerat mycket för denna gradvisa förändring i synsätt är Amartya Sen, nobelpristagare i ekonomi. Enligt Amartya Sen har det under 1900 talet har skett betydande förändringar utanför det ekonomiska området. Till exempel är begrepp som mänskliga rättigheter i hög grad en del av den förhärskande retoriken.

Han menar att det visserligen är svårt att se en utveckling komma till stånd utan ett omfattande bruk av marknader, men han menar att detta på intet vis utesluter rollen av samhällsstöd och offentlig reglering när det kan komma att berika människors liv.²⁸ I sin ”utveckling som frihet” talar han om utvecklingen sedd som en process av en alltmer expanderad mänsklig frihet.

Då utveckling värderas måste också detta tas i beaktning. Att bara se till BNP kan ej ses som tillräckligt. Utveckling är en process, där människors verkliga friheter tilltar. Amartya Sen tilldelar friheten både en konstitutiv och en instrumentell roll i en utvecklingsprocess.

Amartya Sen ser även till vad

han kallar trygghetsgarantier. Dessa trygghetsgarantier är utöver frihetens roll på utveckling, av relevans för denna studie då de tjänar till att tillhandahålla individen med ett socialt skyddsnät som förhindrar att denne utsätts för elände, förnedring, svält eller död.²⁹

2.2.2 Chambers; who's reality counts?

Att se till de sämst ställda

Med ”Vi” vänder sig Chambers till utvecklingsarbetare. Institutioner, ngo's, fältarbetare, huvudkontor och regeringsavdelningar – är alla aktörer i samma övre system. Denna beteckning ”vi” och ”dem” kommer här efter följande utan citationstecken.³⁰

Enligt Chambers har vi kanske inte alltid mycket att identifiera oss med till en radikal aktivist i en avlägsen by i, låt oss säga, Bihar. Men vårt system av organisationer och kommunikationen är idag mer sammankopplade än någonsin tidigare.

28 Amartya Sen, Utveckling som frihet, sid 22

29 ibid 57-58

30 Chambers, Who's reality counts? sid 3

Till följd av våra beslut och handlingar inverkar vi på de;

”lägre system av lokal landsbyggnad och på människor i landsbygd.. ”Vi försöker alla ständigt på dessa sätt förändra saker och förutsättningar för andra. För deras bästa, som vi lägger fram det. Som vore vi alla professionella inom utvecklingssammanhang.”

Robert Chambers, Who's reality counts? Putting the first last(3)

Enligt Chambers har idéer för utvecklings policy och dess praktik har alltid stått i förändring, inte minst när det gäller vilka förhållanden man utgår ifrån och hur man agerar. Generellt sett menar han att prioriteringarna och tankarna kring utveckling har skiftat kraftigt. Man har gått ifrån *ting* och *infrastruktur*, till att istället vända fokus mot människor och utvecklingsmöjligheter. Gemensamt för denna förändring menar Chambers, finns fem ord som tillsammans lyckas fånga och ge uttryck åt den alltmer tillblivande konsensus som till allt större grad råder. Dessa är; välbefinnande, livsuppehälle, utvecklingsmöjlighet, rättvisa och slutligen hållbarhet. Dessa fem interagerar även med varandra.³¹

Putting the first last

Chambers ser även till ett maktperspektiv när det handlar om viljan att låta de längst bak få kliva fram. Hur stor är egentligen viljan bland de i maktposition, främst i ledet att ge upp plats till förmån för en annan? Den fina retoriken motsvaras sällan i praktiken. Den brittiska regeringen utrikesdepartement deklarerade att syftet med biståndssamarbetet är att uppnå utveckling och förbättra livskvalitén hos världens fattiga och utsatta. Världsbanken gjorde ett uttalande 1993 om att dess fundamentala mål bestod i att minska världens fattigdom. Köpenhamns ledare, som står för ett av världens rikaste och mäktigaste länder basunerade ut 1995, att genom nationella insatser och internationellt samarbete uppnå målet med att eliminera fattigdom. – Trots detta visar en undersökning utförd av ActionAid 1994, att Ngo's blev varse att länder sänkte sin biståndsbudget mellan 1992-93 med 6 %. Detta visar snarare på att mycket lite visar att pengarna och satta eftersträvanden verkligen lever upp till den retorik som utlovas av de främst i ledet.³²

31 Chambers, Who's reality counts? sid 9-11

32 ibid sid 12-13

2.3 Barnperspektivet

Inom svensk barndomsforskning finns en mängd studier som arbetar för en etnografisk ansats för att fånga barns perspektiv och har kommit att utvecklas främst inom sociologin och antropologi. Bland de barndomsforskare som har ett tydligare intresse för makrostudier förespråkas emellertid metoder som studerar barn som en social grupp i ett system för arbets- och maktfördelning. Barnperspektivet är ett ord som används i FN:s konvention om barns mänskliga rättigheter. Där poängteras barnens rätt att göra sig hörda och få sina egna synpunkter beaktade. Lindgren och Halldén visar i en artikel hur barnperspektivet används som verktyg för att bedriva politik och hur deras perspektiv tas som en intäkt för genomdrivandet av politiska förändringar. Jens Quartrup skriver om barn som en minoritetsgrupp i samhället och argumenterar för vikten av analyser av de strukturella sammanhang för att förstå barns plats. Leene Alanen gör också hon tydliga kopplingar till samhällseliga strukturer, men där metodologin istället bygger på barns erfarenheter och på vilket sätt de ger uttryck för dessa erfarenheter.³³

3. Metod

3.1 FORSKNINGSMETOD

Metodansats är det sätt som forskaren väljer att angripa problemet. Detta görs i syfte att besvara studiens frågeställningar. Då resultatet av en undersökning till stor del är beroende av den valda metodansatsen, är det av stor vikt att detta också förs fram i en diskussion.

Klassiska metodansatser är det kvantitativa och det kvalitativa, som är övergripande ansatser kring hur man väljer att framställa, bearbeta och analysera insamlad data.³³ Då jag ämnar att med utgångspunkt för det insamlade empiriska materialet dra generella slutsatser har jag antagit en induktiv (kvalitativ) ansats. Studien kan även betraktas som en flerfallsstudie då studien ämnar belysa två organisationers olika idégrunder för dess arbete.

³³ Halldén, Barnperspektivet som ideologiskt eller metodologiskt begrepp(2003) 1-3

En fallstudie ämnar undersöka en specifik företeelse, den kan vara en institution eller som i detta fall, två organisationer, men även en process eller social grupp.³⁴ – I detta fall tar sig uttrycket i barns rättigheter, ställt utifrån ett rättighetsperspektiv inom utveckling.

Som metod har litteratur studerats som är intressant utifrån de olika aspekter som kommit att utgöra teman runt vilka uppsatsen har blivit uppbyggd. Litteraturen tillämpad i arbetet för att besvara frågeställningarna består utav ett omfattande sekundärt källmaterial i form av böcker, rapporter, utvärderingar, konventioner och hemsidor för diverse myndigheter och berörda institutioner och organisationer.

3.2 STUDIEDESIGN

För att få fram underlaget för studien studeras, som ovan nämnt, litteratur som är intressant från de olika aspekter som kommit att utgöra teman runt vilka uppsatsen har blivit uppbyggd. Jag har valt litteratur som berör barns mänskliga rättigheter som utgångspunkt. Svenskt utvecklingssamarbete och barnpolitik är *kategorier* som ställs emot teoretiska kategorier. Detta görs genom föresatsen att belysa idéer hos företrädare inom ett rättighetsperspektiv för utveckling och söka applicera till respondenternas policy. Syftet är att därigenom kunna besvara studiens frågeställningen och få större kunskap om huruvida främjandet av barns rättigheter på ett direkt, såväl som på ett indirekt sätt bidrar till utveckling i sin helhet.

Ur kategorierna härleds underkategorier specifika nyckelord låtit känneteckna vidare fördjupningar ur den övergripande ramen och lett fram till *sårbarhet* och *delaktighet*. Dessa ord har sedan använts som en utgångspunkt för resonemang och reflexion.

Att tydliggöra distinktionen emellan barnperspektiv och barns perspektiv kändes nödvändig att klargöra för en tydligare förståelse inför den kommande analysen då båda tillämpningar av ordet används och läsaren behöver vara införstådd med skillnaden däri.

3.3 IDÉANALYS

Ändamålet är att belysa ideologiska ståndpunkter ur det för studien valda material. För att uppnå syftet med studien tillämpas en idéanalys. Detta görs enligt riktlinjer ur *”Textens mening och makt”*, *Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* - En idé kan betraktas som en tankekonstruktion, utmärkt av en viss kontinuitet.

³⁴ Aleborg, Hållbara städer – bidrarIT? (2009),8-9

Det kan gälla en föreställning om verkligheten, eller en värdering kring olika företeelser. Det kan också innebära en föreställning om hur man bör handla.³⁵ Det framkommer inte någon given eller allmänt erkänd indelning av idé – och ideologianalyser. Ett sätt att klassificera olika idéanalyser är att urskilja dess olika syften att antingen *beskriva, förklara* eller där syftet inbegriper ett *ställningstagande*. Det går även att kombinera sakområde, idé och aktör. Som i detta fall; *vilka idéer utmärker organisationernas policy gällande utveckling och främjande av barns rättigheter?*

3.4 URVAL

Då det alltid förekommer en risk för att viss text är partisk söks data i bakgrunden från olika källor kontrasterande till varandra. Detta för att söka få en sådan objektiv och saklig bild av kontexten som möjligt.

Valet av källmaterial baserade sig på dess relevans för studien, om den gick att använda praktiskt. Urvalet av organisationer har begränsats med hänsyn till studiens begränsning i tid och omfång, men även då dessa i syfte att belysa svenskt utvecklingsamararbete med studiens inriktning, kunde bidra till uppsatsens huvudtema; barns rättigheter och fokus på de mest utsatta. I detta fall ursprungsbarnen. Att använda två skilda organisationer har därför bedömts som positivt och värdefullt för studien. Då båda respondenter har mångårig erfarenhet av projekt relevanta för studien i olika delar av Guatemala, kan valet av att se till dessa två organisationer bidra till att resultatet uppnår en viss generaliserbarhet. Vilket är av stor vikt för att besvara studiens frågeställningar. (patal o davidsson) Begränsningarna nämnda ovan gällande urval av respondenter gäller såtillvida även de teoretiska ansatser som tillämpas samt de delar av respondenternas policy som väljs att beaktas. Då fokus centreras till respondenternas förmåga att se till de mest utsatta i samhället, i det här fallet barnen, har målgruppen koncentrerats till ursprungsbarn som tillhör en diskriminerad och sårbar grupp. Landet Guatemala valdes ur hänsyn till att den hör till Sydamerikas mest fattiga länder och med ett alltjämt eskalerande barnvåld och kränkningar av barns mänskliga rättigheter.

35 Bergström & Boreus Textens mening och makt (2005) sid 149

3.5 STYRKOR OCH SVAGHETER

Då teorin även används emot respondenterna i en kritik som kommer ur att policyn är framtagen av just utvecklingsarbetare i ”det övre systemet” kan alltid dess partiskhet ifrågasättas. När man använder sig av olika typer av litteratur oavsett om den är tryckt eller databaserad, är det av vikt att betänka dess legitimitet. Med vilken auktoritet uttalar sig författaren eller organisationen om ämnet i fråga? Speglar dokumentationen en politisk, ideologisk, eller annan tendens och vad kan förstås verka som syfte för texten? Med detta i åtanke har diverse källor använts i att skaffa en sådan opartisk bild som möjligt av kontexten. Studien ämnar spegla idéer, avsikter och policy, vilket bottnar i synsätt och värderingar och medför en svårighet i att undersöka och bedöma dess verkan och utfall utan referens till praktik. Detta är inte heller en avsikt, utan snarare att analysera de idéer som ligger till grund för valda fokusområden.

4. Resultat och analys

4.1 Unicef, IM och Barnkonventionen;

I denna del av analysen granskas idéer som ligger till grund för IM och Unicefs arbete med barns rättigheter. Organisationernas ideologi granskas i relation till den policy som uttrycks i konventionen om barns rättigheter. Följande sju artiklar ur barnkonventionen är aktuella för analysen;

Artikel 6, Rätten till liv och utveckling. Artikel 12, Respekt för barnets åsikter. 19, skydd från våld. Artikel 26, Rätten till social trygghet. 28, rätten till utbildning. Samt artikel 30, rättigheter hos minoritet eller ursprungsbefolkning

Barns rätt till liv och utveckling (artikel 6)

Denna artikel är den mest övergripande i analysen och spänner över de olika delarna. Unicefs arbete kan relateras hit då man syftar till att stärka barns rätt till att överleva och att utvecklas. Med detta betonas rätten till utbildning och att skyddas från våld och övergrepp. Samtidigt

pekar man på vikten av att detta prioriteras av världens beslutsfattare.

Unicefs värderingar utgår från FN 's barnkonvention som grund. Organisationens arbete syftar till en bättre efterlevnad av konventionens artiklar i de länder som ratificerat konventionen och att barns bästa sätts främst.³⁶ Detta innebär att det går att finna stöd för samtliga artiklar i Unicefs idégrund. Så dessa uttrycks endast där syftet är att förtydliga specifika tongångar. För att uppnå målet med att stärka barnens rättigheter menar Unicef att det är nödvändigt att även inkludera fattigdomsbekämpning i sitt arbete. Det är nödvändigt då fattigdom ligger till grund för många av de problem som drabbar barn.³⁶

IM s insatser ska verka för de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och för full delaktighet för alla individer. Arbetet syftar till att erbjuda människor med möjlighet att påverka sin livssituation Här ser de till hållbarheter snarare än att referera till uttrycket utveckling. Att påverka den egna livssituationen utgör en social hållbarhet. Den ekonomiska hållbarheten ser till möjligheten att försörja sig. Man arbetar även för en kulturell hållbarhet som innebär en möjlighet att utöva sin kultur i det samhälle man lever i.³⁷

Respekt för barnets åsikter (artikel 12)

I det ovan nämnda framgår att IM betonar individens fulla delaktighet och blir därför även relevant för denna artikel. Dock poängterar IM, till skillnad från Unicef, att här är det väsentligt att särskilt värna om barn i kulturellt utsatta grupper. En åtskillnad som inte görs av Unicef, där man bara nämner barn i allmänhet. Först i artikel 30 åberopas rättigheter hos ursprungsbefolkning. Enligt IM ska organisationen;

”arbeta med och för människor i utsatta situationer, med särskilt fokus på barn och kulturellt utsatta grupper.”

Här har man identifierat barn som en målgrupp för sitt arbete, även om inte mycket antyds av hur det samarbetet ser ut. I en granskning av IMs principer framgår tydligare dess betoning av respekt för barns egna åsikter. En princip som IM utgår ifrån i sitt arbete är *engagemang*. Detta engagemang präglas av en medmänsklighet som ska komma till uttryck i ord och handling. Det innebär att visa ett intresse, kunskap, respekt och lyhördhet i mötet med andra människor.³⁸ Unicef anger i ton med Barnrätts Kommissionen, det centrala i barns delaktighet i arbete som rör de själva.³⁹

³⁶<http://www.unicef.se/om-unicef/vart-arbete>

³⁷ <http://www.manniskohjalp.se/sv/Om/Detta-ar-IM/Utvecklingssa...>

³⁸ <http://www.manniskohjalp.se/sv/Om-IM/Detta-ar-IM/IMs-principer/>

³⁹ <http://www.unicef.se/om-unicef/detta-ar-unicef>

De barn som är representanter uppmuntras att ge information inom områden som påverkar barns situation. Man betonar även dess väsentliga roll i att tala för, och övervaka genomförandet av de sammanfattade slutsatserna på en nationell nivå. Man rekommenderar även att barn tilldelas en aktiv roll i att identifiera aspekter av Mänskliga Rättigheter som behöver uppmärksammas ytterligare. Barn ska ges möjligheten att delta i förfarandet utav beslut som påverkar de själva. Myndigheter, domstolar, lärare och politiker ska hörsamma barnet. Barnrätts Kommissionen pekar på att samråd med barnen uppmuntras då delaktighet bidrar till att öka barnens engagemang i lärandeprocessen. Utbildning bör sättas med barnet i centrum och med en särskild hänsyn till utsatta barn.⁴⁰ Här uttrycks tydliga kopplingar till barnperspektivet.

Skydd från våld och övergrepp (artikel 19)

Varje barn har rätt att skyddas från fysiskt, psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller förnedring av förälder eller annan förmyndare. Denna artikel är grundad med utgångspunkt i FN studien om våld mot barn och ämnar till att skydda barn mot våld i hemmet. Ländernas regeringar ansvarar här för att föräldrar och andra vuxna inte utsätter barnet för psykisk, fysisk misshandel, eller sexuellt utnyttjande. Skydd från våld är inte en aspekt som betonas särskilt av IM. I sitt arbete bekämpar och synliggör man fattigdom. Man ser visserligen även till människors utsatta situation. Men det framgår inte mer än att det är just utsatthet man ser som upphov till otrygghet, rädsla och passivitet.⁴¹

Barns rätt till social trygghet (artikel 26)

IM fokus på att bekämpa och synliggöra fattigdom och utanförskap, samt att arbeta för att människor i utsatta situationer och att prioritera barn och utsatta grupper, är något som syftar till att öka den sociala hållbarheten i samhället och därigenom främja en utveckling i sin helhet. IM belyser så vikten av en social utveckling och ligger som ett av målen för deras utvecklingssamarbete, vilket uttrycks i policyn; - *Den hållbara utveckling man strävar efter att uppnå är social, ekonomisk, ekologisk och kulturell.*

⁴⁰ <http://www.unicef.se/asset/barnkonv-internet.pdf> (121-124)

⁴¹ <http://www.manniskohjalp.se/sv/Om-IM/Detta-ar-IM/IMs-vision-och-uppdrag/>

Denna artikel begränsas av artikel 4, där förutsättningen för att tillgodose detta, ser till tillgängliga resurser landet har att tillgå. Om behov föreligger hamnar detta inom ramen för internationellt samarbete. Många länder som har ratificerat konventionen har blivit tvungna att frysa, eller göra nedskärningar i budgeten gällande den sociala tryggheten för barn under den ekonomiska lågkonjunkturen. Dessa nedskärningar har fått katastrofala följder och resulterade istället i att regeringar, givarländer och internationella ekonomiska institutioner började ge stöd till befolkningen i sin helhet. Världskonferensen för social utveckling 1995 rekommenderade starka sociala skyddsnät. Fem år senare rapporterades vissa framsteg i arbetet med att utrota fattigdom.⁴²

Barns rätt till utbildning (artikel 28)

Barns rätt till utbildning blir snabbt en fråga om ländernas möjlighet att även uppfylla artikel 6, rätt till liv och utveckling. I relation till rätten till utbildning, är även artikel 29 relevant gällande om vad utbildningen ska generera. Nämligen att få barnen att utvecklas så mycket som det går för ett funktionellt liv som vuxen samt lära sig om Mänskliga rättigheter och människors lika värde.⁴³

Som tidigare nämnt är IM s långsiktiga mål för dess arbete tillgången till utbildning för alla och på lika villkor. Utbildningsaktiviteterna handlar om att ge alla barn rätt till utbildning, men man lägger ett särskilt fokus på att ursprungsbarnen ska kunna få utbildning på sitt eget språk.

Detta exemplifieras i dess följande projekt som utförs i Guatemalas landsbygd, San Miguel; Där arbetar IM för att mayaelever ska kunna få en skolundervisning på deras egna villkor. Trots att majoriteten av dessa talar sitt eget språk, hålls undervisningen alltjämt på spanska, vilket resulterar i att många barn fräntas möjligheten att delta i utbildningen på likvärdiga villkor. Runt 1960 uppmärksammades att en stor del av ursprungsbarnen hade svårigheter med att lära sig spanskan och på grund av detta inte fullgjorde hela sin studiegång. Trots att det gjordes insatser för att komma tillrätta med problemet visar data från 1984 att endast 40 % av alla ursprungsbarn påbörjat sin skolgång, varav endast 50 % av dessa fullgjorde studiegången.⁴⁴ Här arbetar IM i ett samarbete med lokala organisationen UDADIM för att istället utbilda lärare och erbjuda barnen med en tvåspråkig undervisning.

⁴²<http://www.unicef.se/asset/barnkonv-internet.pdf> (263)

⁴³ibid (275-277)

⁴⁴ Herrera, Åstrom & Crisostomo, Identity Matters Baseline study ,2007(17)

Idag har man på grund av detta projekt tio skolor i San Miguel där man kan undervisa barnen på båda språken. Här får de även lära sig om sin rika kultur såväl som de rättigheter man besitter i egenskap av ursprungsbefolkning.⁴⁵

För att återknyta till artikel 6, är det allmänt erkänt att PRONEBI i sitt arbete har genomfört anmärkningsvärda reformer inom Guatemalas utbildningssystem, där studier gjorts utifrån en rad olika aspekter. Till exempel, attityd hos föräldrar, skolgången, dess kvalitet och dess effektivitet samt elevernas prestationer. Den tvåspråkiga skolundervisningen som IM stöder har debatterats, främst den ekonomiska aspekten. Förespråkare framhåller att språkkunighet är en mänsklig kapacitet som erfordras. Inte minst för ett deltagande i ett produktivt samhälle. Man är av uppfattningen att barn kan lära sig en alltmer bred kommunikation om de tillåts att påbörja sina studier och litteratur på det egna modersmålet. Detta ser till en kognitiv utveckling i det första språket och ska så uppmuntras av ett ökat självförtroende som uppnås genom acceptans och framgång.⁴⁶ Här skönjas ett tydligt barnperspektiv.

Frihet från diskriminering (artikel 30)

Unicef verkar för alla barns rättigheter, dock bibehåller man en viss fokus på de barn som är som allra mest utsatta.

IM s fokus på barn och ursprungsbefolkning beror på dess prioritering av att arbeta med och för, människor i utsatta grupper eller som befinner sig i särskilt utsatta situationer. Detta blir mer framträdande av följande riktlinje/ policy som uttrycker fokus på utsatta grupper och individer;

- *Alla insatser ska verka för mänskliga rättigheter, jämställdhet och full delaktighet för individer och grupper som är antingen särskilt utsatta eller lever i utanforska.*

Samt;

- *IM ska arbeta med och för människor i utsatta situationer, med särskilt fokus på barn och kulturellt utsatta grupper.*

Denna fokus framgick även i rätten till utbildning, där IM s arbete även syftade till att värna

⁴⁵<http://www.manniskohjalp.se/sv/Har-arbetar-IM---IM-i-varlden/IM-...> (byutveckl)

⁴⁶ Herrera, Åstrom & Crisostomo, Identity Matters Baseline study ,2007(20)

⁴⁷ IM policy utvecklingssamarbete

om ursprungsbefolkningens kultur och rättigheter i egenskap av denna tillhörighet. En stor del av IM s arbete handlar om att synliggöra sådant som bottnar i utanförskap.

En fortsatt diskussion om diskriminering, eller brist på delaktighet kommer att föras längre fram där analysen behandlar rättighetsperspektivet.

4.2 Rättighetsperspektivet

Organisationerna och synen på utveckling

“The basic purpose of development is to enlarge people’s choices. In principle these choices can be infinitive and change over time. People often value achievements that do show up at all, or not immediatley in income or in growth figures; greater access to knowledge, better nutrition and health services, more secure livelihoods, security against crime and psyical violence, satisfying leisure hours, political and cultural freedoms and a sence of participation in community achievements. The object of development is to create an enabling environment for people to enjoy long healthy and creative lives”/ Founder of UNHDP Mahub ul Haq

Amartya Sen beskriver utveckling som en process där människors verkliga friheter tilltar. Frihetens utvidgning är målet för utveckling men är även det medel som behövs för att uppnå den. Här spelar friheten både en konstitutiv och en instrumentell roll. Den förstnämndas roll står då som *det primära målet* för utveckling och handlar om vikten av en faktisk frihet för möjligheten att leva ett rikare liv. Den instrumentella friheten är *det främsta medlet för utveckling* där det beroende på *vilket sätt*, såväl som på *vilka* olika slags rättigheter och möjligheter det är som *bidrar* med en utvidgning av dessa friheter för människor.⁴⁸

IM har en tydligt presenterad policy när det kommer till dess syn på utvecklingssamarbete. Detta, gällande vad man anser vara betydelsefullt i ett utvecklingssamarbete, vilka det främst berör - där man söker arbeta för människor i utsatta situationer - men även sådant som att synliggöra och bekämpa fattigdom och utanförskap. Det centralt ligger i att främja en hållbar utveckling.⁴⁹ För detta behöver även den syn IM har på utveckling förstås, vad den består utav och vad som krävs för att uppnå den. IM ser att de olika aspekterna inom utveckling, den sociala, ekonomiska, kulturella och de ekologiska dimensionerna överlappar varandra. En hållbar utveckling är därför beroende av att det sker en utveckling inom de andra områden då de inte står åtskilda, utan faktiskt är tätt sammankopplade och beroende av varandra.⁴⁹

48 Amartya Sen, Utveckling som frihet(54-56)

49 <http://www.manniskohjalp.se/sv/Om-IM/Detta-ar-IM/IMs-vision-och-uppdrag/>

Precis som IM påvisar ett starkt sammanband emellan utveckling inom olika sektorer, menar även Amartya Sen att utvecklingsprocessen på ett övergripande sätt knyter samman det ekonomiska, sociala och politiska.⁵⁰ Att friheten är ett sådant effektivt instrument beror just på att olika friheter är kopplade till varandra. Detta förhållande utgör såtillvida att en typ av frihet i hög grad kan främja andra slag av friheter.⁵¹

De olika dimensionerna i en utveckling och dess inbördes sammankoppling är en filosofi som delas av Unicef. Organisationen ser framförallt fattigdom som en av de bakomliggande orsakerna bidragande till en stor del av de problem som drabbar barn. Utöver de ekonomiska aspekterna utav fattigdom, står fattigdomen även för att beröva barn med en eller flera av de fundamentala rättigheterna som ligger till grunden för ett värdigt liv. Rättigheterna består av sådant som rätt till rent vatten, god näring och tillgång till en grundläggande hälsovård. Här inkluderas även rätten till att skyddas från våld och övergrepp, rätten till utbildning och att ges förutsättningar till att växa upp i trygghet och i frihet från diskriminering.⁵²

Chambers tar upp en så kallad ”deprivation trap” då han talar om människor i fattigdom där han pekar på faktorer som ger upphov till varandra och kvarhåller människor i dess position av avsaknad. Detta ”nät” bibehålls av fattigdom, isolering, maktlöshet, sårbarhet och en fysisk svaghet. Till exempel underlättar maktlöshet till exploatering av de som besitter makten.^{last}
first sid 112-113 Fattigdom kan alltjämt ses som ett samhällsekonomiskt fenomen där resurserna tillgängliga för ett samhälle används i syfte att tillfredställa behovet hos några få utvalda medan en stor del inte ens tillgodoses med att få de enklaste basbehov mötta. Sett ur detta perspektiv kan fattigdom ses som främst ett socialt problem och endast sekundärt till materiella och fysiska fenomen.⁵³

Den sociala aspekten betonas även hos Amartya Sen. De nämnda instrumentella friheter är av relevans då de avser politiska friheter, ekonomiska möjligheter, sociala möjligheter och vad som benämns som insyns – och trygghetsgarantier. Enligt IM uppnås en social hållbarhet genom att ge människor faktiska möjligheter. Med faktiska möjligheter blir Sen´s instrumentella friheter relevanta för studien då de sociala möjligheterna som nämnts tidigare, är de insatser som görs för att förbättra utbildning, sjukvård och liknande. Kort sagt, det som påverkar individens förmåga att leva bättre.

50 Amartya Sen, Utveckling som frihet (23)

51 ibid (56)

52<http://www.unicef.se/om-unicef/vart-arbete>

53 Chambers, Rural development(36)

Detta begränsas ej till att endast se till den privata livsföringen, att vidhålla god hälsa, undgå sjukdomar och så vidare. Insatserna är även viktiga för ett mer effektivt deltagande.

Visserligen anges här just det politiska och ekonomiska deltagandet, vilket knappast går att härleda som särskilt väsentligt för just unga barn själva. Men detta deltagande som Sen tar upp menar han blir begränsat av oförmågan av att till exempel kunna läsa. Analfabetism kan utgöra ett viktigt hinder mot att i framtiden delta i ekonomiska eller politiska aktiviteter. Så verkar bristen av instrumentella friheter till att bibehålla människors oförmåga, eller utsatthet i olika avseenden. Sammanhangen är viktiga att känna till, menar Sen. I synnerhet då man ser till utvecklingsfrämjande åtgärder.

Trygghetsgarantierna tjänar till att tillhandahålla med ett socialt skyddsnät för individen och förhindra att denne utsätts för elände eller förnedring, men även sådant som svält eller död.⁵⁴

Robert Chambers tillskriver också rättigheter stor betydelse för utveckling. Han menar att förekomsten av fem ord tillsammans lyckas fånga, såväl som att ge uttryck för det som beskriver utveckling och den alltmer tillblivande konsensusen då man ser alltmer till människor och utvecklingsmöjligheter. De fem orden; *välbefinnande*, *livsuppehälle*, *utvecklingsmöjligheter*, *rättvisa* och *hållbarhet*, integrerar även alla med varandra.

Välbefinnande; Är utvecklingens främsta mål. Med välbefinnande kan menas livskvalité.

Detta kan knytas an till båda organisationers syn på *rätten till liv och utveckling*. Ett välmående, i motsats till bristen på glädje eller välmående, skiljer sig från rikedom och fattigdom. Till skillnad från rikedom står välbefinnande för ett betydligt vidare begrepp som inkluderar mänskliga erfarenheter inom det sociala och det spirituella, som det materiella området. Chambers förtydligar att minska fattigdom visst minskar bristen på välmående i de allra flesta fall, men att uppnå rikedom och välstånd inte alltid är synonymt för välbefinnande.

Utvecklingsmöjligheter; avser de medel som erfordras för det egna uppehållet och ett ökat välbefinnande. Dessa utökas med tillgång till utbildning, praktik och träning. Välbefinnande såväl som Chambers utvecklingsmöjligheter, kan knytas an till båda organisationernas syn på *rätten till liv och utveckling*. De knyter även an till dess syn på *barns rätt till utbildning*.

Chambers *Rättvisa*; syftar till att prioritera de fattiga, sårbara, svaga och utsatta. Detta ska utmärka alla former av initiativ inom utveckling. Här inkluderas de mänskliga rättigheterna, jämlikhet och att byta plats på de som står först med de som befinner sig sist.⁵⁵ Förutom att

54 Amartya Sen, Utveckling som frihet (57,58)

55 Chambers, Who's reality counts? (9-11)

barn kan ses som en särskilt utsatt grupp, håller den även innebörd för ursprungsbefolkning och minoriteter. Här är det främst inom IM det anläggs ett fokus på just vuxna och barn tillhörande denna grupp. IM uppger även att deras vision är en *rättvis* värld och att växa i en värld som kännetecknas av medmänsklighet. För att uppnå detta bekämpar man fattigdom och utanförskap.⁵⁶

Chambers *Hållbarhet*; avser det ekonomiska, sociala, institutionella och den miljömässiga. Hållbarhetstanken ger akt på en långsiktighet i det arbetet söker främja.⁵⁵ Hållbarhetstanken har även lyfts fram av organisationerna. Dock tas den inte upp lika utförligt av Amartya Sen.

4.3 Brister i ett utvecklingssamarbete

"I think there's a personality that goes with this kind of thing. It's people who like process and pattern, as opposed to people who are comfortable with stasis and order. I know that every time in my life that I've run across simple rules giving rise to emergent, complex messiness I've just said; 'Áh, isn't that lovely!' And I think that sometimes, when other people run across it, they recoil. Chambers 232/ W:B Arthurs citat om den mänskliga preferensen för paradigm och viljan att utforska komplexiteten runtom oss.

Enligt barnkonventionen åligger ansvar... artikel 42, *ländernas ansvar för att alla barn och vuxna är medvetna om barnkonventionens innebörd.*

För de som arbetar med utvecklingssamarbete kan mycket spela in i varför man inte lyssnar och lär från de människor man söker förbättra för. Faktorer som makt, professionalism, prestige, fördomar och en brist på lyhördhet och öppenhet påverkar.⁵⁷

Utvecklingens historia är full av mänskliga felsteg och missuppfattningar, precis som andra områden där det råder mänsklig aktivitet. Om vi kan lära oss av våra misstag och se till att undvika att göra samma felsteg i framtiden kan utvecklingen komma att transformeras. Somliga fel uppmärksammas och dess lösning leder till kunskap. Andra misstag infiltrerar hela system och bibehålls av strukturer, grundade på just dessa missuppfattningar. Till exempel bilden av oss själva och den kunskap vi anser oss besitta, men även bilden vi har på dem vi försöker hjälpa. Det finns en rad exempel som påvisar just detta. - Olika makro policys, uppfattningar om mat och hungersnöd, olika ekonomiska program och projekt, som synen på människor, Enligt Chambers finns det två olika sorter av misstag inom utvecklingsarbete; *kortsiktiga och återkalleliga fel och embedded errors.*

⁵⁶ <http://www.manniskohjalp.se/sv//Om-IM/Detta-ar-IM/IMs-vision-och-uppdrag/>

⁵⁷ Chambers Who's reality counts? (83)

Fel som uppfattas i tid och tas itu med kan snabbt bidra till att ge en snabbare och mer genomgående förståelse för problematiken. Därmed också dess lösningar.⁵⁸

4.3.1 Lyhördhet och öppenhet

- **Konsten att lyssna till de som inte hörs..**

(artikel 6, 26 och 42)

Personal och krafter inom utvecklingssamarbete blir ofta ställda inför en stor komplexitet. Det gäller att se till mångfalden och den specifika dynamik som omger olika människor, förhållanden, olika institutioner och projekt. Utifrån detta är det kanske inte särskilt oväntat att en rad felberäkningar uppstår. De som tar sitt ansvar och agerar för att lära sig, som tar till sig och anpassar sig och till den nya bilden/ är vetskapen i händelsernas skeende. För dessa individer tjänar misstagen som en möjlighet till att lära sig alternativa tillvägagångssätt/ metoder som genererar ett bättre utfall. De kortsiktiga och reversibla misstagen är alltså den typen av misstag som upptäcks och kan leda till snabba förbättringar. De inbäddade felen går djupare. De består längre och de tillfogar en betydligt större skada. Ofta reflekterar dessa djupgående missuppfattningar övergripande synsätt och generaliseringar. Ofta passar dessa syner och teorier in på vad mäktiga människor vill tro vara sant. På detta sätt kan dessa misstag spridas, verka självuppfyllande och gräva sig allt djupare in. Dessa inbäddade misstag profilerar misstag och verkar även för att underlätta dess hållbarhet.⁵⁸ Samverkan är en princip som präglar IM s arbete. För en god samverkan krävs ömsesidighet, öppenhet och respekt.⁵⁹

Chambers menar att de professionella inom de discipliner med den högsta statusen, ägnar sin verksamhet antingen åt saker, - eller med människor, som vore de saker. Anställda inom låg status yrken ägnar sig istället åt människor som människor. Till exempel socialarbetare, sjukvårdare och så vidare. Medan höga statusyrken ofta besitter en grov standardisering; data som förenklats och standifierats, -präglas istället låg statusyrken av mångfald, svårgriplig dynamik och okontrollerbara miljöer. Ofta ställs man inför olika förhållanden i byar, bland slumområden, i arbetet med oförutsägbara familjer och samhällen i konflikt. För att nämna några.⁶⁰ Chambers ser här en allt större tudelning emellan de båda. En del som står i närhet till ”de andra” och en del som blir alltmer avlägsen.

⁵⁸ Chambers, Who´s reality counts? (15-17)

⁵⁹ <http://www.manniskohjalp.se//sv/Om-IM/Detta-ar-IM/IMs-principer/>

⁶⁰ Chambers 36-37 putting the first last

Ju längre utbildning dessa professionella har, desto mer specialiserade är de. Här kan lite spefullt sägas att de till slut vet alltmer om allt mindre.⁶⁰

IM s arbete ska kännetecknas av en helhetssyn som kan relateras till det ovan nämnda. Principen om att arbeta utefter en helhetssyn har redan belysts, som bottnar i att man ser till människans behov som materiella, fysiska, sociala och andliga. Denna helhet i människan behöver olika former av stöd beroende på situation, såväl som på förutsättningar.

Flera oberoende utvärderingar har gjorts av IM s projekt tillsammans med lokala PRONEBI. I Identity Matters, visas på att i motsats till regeringens fortsatta hänvisning av spanskan som det officiella språket, rör sig om hela 98 % av befolkningen som talar olika Mayaspråk.⁶¹ Dessutom vänder man sig kritisk till 24 existerande språk, där lingvistiska studier pekar på att det snarare rör sig 54 levande språk.

Utvärderingen visar att fördelen med ett tvåspråkigt system för missanpassade fattiga ursprungsbarn, har visat sig signifikant då de kommer till det egna mänskliga kapaciteten. Dessa studenter har högre närvaro, högre betyg och ett lägre antal avhoppare än i de traditionella skolorna.⁶² Vidare fynd gjorda i studien pekar på att en stark medvetenhet krävs av historiken i landet samt en god kännedom om den rådande situationen. Detta inom alla samhällsliga områden och bottnar i landets långa historia av intensiva politiska konflikter. Under studien uppvisades en brist på socialt politiskt deltagande utav denna del av befolkningen. Detta menar man ligger till följd av en historisk diskriminering, brist på utbildning, såväl som brist på ett demokratiskt och uppmärksammat medborgarskap, där Maya blivit exkluderade till en andra klassens medborgare. Att komma tillrätta med dessa problem är av central vikt för att stärka identiteten hos detta folk.⁶¹

4.3.2 Delaktighet

*”You see things, and say why? But I dream things that never were, and I say, why not?”
(sid 140 Chambers, last first)*

Amartyas Sens resonemang kring deltagande har belysts tidigare, där han pekar på att möjligheten i att delta som en del av utveckling. Men i förlängningen av detta kan då även en mycket rik person, som antingen hindras från att tala fritt eller att kunna delta i offentliga debatter och beslut, även denna person, bli berövad något som han eller hon har skäl att

⁶¹ Identity Matters, Basestudy (16)

⁶² ibid (21)

uppskatta. Även den som inte besitter något omedelbart intresse utav att utnyttja sin yttrandefrihet, så skulle det ändå bestå som en inskränkning av dennes friheter om en möjlighet inte gavs att välja i dessa frågor. Detta följs även upp längre fram i analysen under barnkonventionen artikel 12. Att frågor som utanförskap och diskriminering hör till när Amartya sen pekar på grundläggande civila och politiska rättigheter har en relevans för utveckling, kan då tydligare förstås. Dessa friheter ska på ett avgörande sätt berika utvecklingsprocessen.⁶³

Utmaningen för personal, professionell såväl som institutionell utmaning är att lära sig hur man tillgodogör sig lärdomar. Att lära sig hur man förändrar, men även lär sig hur man på ett bättre sätt organiserar och agerar. En förändring av detta slag är nödvändig, då förändring är det enda oföränderliga. Därför måste ett arbete som syftar till förändring och utveckling bättre anpassas till en större flexibilitet och lyhördhet.⁶⁴ Fattigdom till exempel, ökar sårbarheten. Till exempel så framgår i artikel 28; Alla barns rätt till utbildning. Alla barn ska genomgå skolgång motsvarande grundskola. Denna skolgång ska även vara gratis. Länderna ska också se till att fler deltar i skolundervisning och fullgör hela sin utbildning. Men i praktiken innebär detta ändå en kostnad för fattiga familjer, då det medför andra relaterade utgifter. Det gäller sådant som bland annat litteratur och skolkläder.⁶⁵ Visserligen framläggs vidare att rika länder ska bistå fattiga länder. Men det läggs ingen hänsyn till de verkliga förhållanden för fattiga familjer, ej berörda av detta stöd. Även här blir sammankopplingen mellan olika dimensioner av utveckling uppenbar. Barns rätt till utbildning blir snabbt en fråga om ländernas möjlighet att även uppfylla artikel 6 och 26. I relation till artikel 28, är även 29 relevant gällande om vad utbildningen ska generera. Nämligen att få barnen att utvecklas så mycket som det går för ett funktionellt liv som vuxen samt lära sig om Mänskliga rättigheter och människors lika värde.

Tillvägagångssätt som mer bygger en *delaktighet*, finner enligt Chambers alternativa sätt till en ny professionalism, från att vara den som besitter kunskapen, till att dela den. Vilket möjliggör otaliga verkligheter att komma till uttryck. Bland dessa idéer ser man till att övergå från ett undervisande till ett mer deltagande lärande och med en allt större kontakt med verkligheten på fält⁶⁶, vilket relaterar till FN studien om barnvåld och barnkonventionen där barnen är bidragande och delaktiga i utformning och uppföljning.

63 Sen, Utveckling som frihet (55)

64 Chambers, Who's reality counts? (14)

65 Chambers, Rural development (117,118)

66 Chambers, Whos reality counts? (229-231)

Kunskap inom ett område utövar per automatik en okunskap inom ett annat område. Den i ovan position måste så, ”stiga ned från sin position” och vara villig att lyssna och till att lära.⁶⁷ Det ovan nämnda anknyter även till de särskilda omständigheter som omger mayabarnen och *artikel 30* i att värna om minoritetsgrupper och dess språk, religion och kultur. Bland de olika tillvägagångssätt som omnämns av Chamber är det betydelsen i; *Sitting, Asking, Listening*. Detta är lika mycket fråga om en attityd som det är en metod. Att sitta ned, vittnar om lugn, tålmod och ödmjukhet. Att *fråga*, implicerar att den utomstående, den vuxne i detta fall, är den undervisade. Att *lyssna*, vittnar om respekt och lärdom. Insikter uppnås allra bäst på just detta sätt. Dessa former av diskussioner kan ge upphov till att oförutsedda frågor tas upp. - Frågor som den utomstående aldrig kommit sig för att ställa.⁶⁷

5. Dimensioner och idéer (diskussion)

Våld som drabbar barn och fortsatta kränkningar av barns rättigheter förekommer runtom i världens länder. Problemen kvarstår trots uppmärksamhet både nationellt och inom det internationella utvecklingssamarbetet. Orsakerna är många; regeringars ovilja, traditioner och synsätt, maktmissbruk och fattigdom. Detta försvåras även bland annat av en social otrygghet, av diskriminering och oförstånd. Dessutom fallerar ofta möjligheten för barnen själva att göra sig hörda. Av studien tydliggörs hur olika fokusområden möter, intrigerar och påverkar varandra och ger en djupare förståelse över hur utvecklingssamarbete och barnpolitik är sammankopplat.

Att organisationers arbete och internationella samfundet gradvis har kommit att alltmer förändra sin fokus på vad utveckling innebär och hur den uppnås, utefter ett rättighetsbaserat perspektiv står tydligt. Detta av IM och Unicefs policy, men även efter uppsatta riktlinjer av världsomspännande organisationer och avtal. Ett exempel är just barnkonventionen och det barnperspektiv som uttrycks. Varelse Sen eller Chambers fokuserar på barn som specifik målgrupp. Istället har deras idéer om utvecklingen och hur den tjänar till att möjliggöra förutsättningar och förbättrade möjligheter för alla människor, relaterat till utsatta och de i utanförskap. Barn och barn tillhörande ursprungsbefolkning. Chambers tar visserligen upp ”mottagarens roll” där ordet delaktighet analyseras.

Han betonar där barnens betydelse då de spelar som en viktig förändringsagent.⁶⁷

I analysen framträder ord och idéer i mötet med ”de andra”, de utsatta. Orden är öppenhet, respekt och förmågan att se andras sanningar framför sina egna. Detta öppnar upp studiens gångbarhet för andra former av ”empowerment” i en fortsatt forskning. Fortsatt forskning skulle även kunna fokusera på ursprungsbefolkning mer i sin helhet, eller att metodologiskt genomföras utifrån ett genusperspektiv. Konvergensen inom de olika dimensionerna i en utveckling som betonas bringar en ytterligare generaliserbarhet och gångbarhet till studien. Den ekonomiska aspekten har dock fått ge vika. Detta med stöd av Amartya Sen och att denna inte behöver stå som motsättning till fokuseringen av rättigheter. Han framlägger att; ekonomisk och politisk utveckling snarare verkar för att förstärka varandra än att stå som en motsättning. På liknande sätt kan sociala nyttigheter, som utbildning, kräva offentliga insatser, förbättra möjligheter för individen och främja de egna initiativen för att överleva svårigheter som till att tillhandahålla sig med det som man tidigare saknat.⁶⁸

Diskriminering, tar sig uttryck på många sätt, att inte bli jämlikt behandlad, att vara utestängd från möjligheter och uttryck. Förhindrad att påverka det egna livet och det samhälle man lever i. Trots att detta är grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter, når de inte alla. - De rättigheter, som utgör en stor betydelse i fattigdomsbekämpning och utveckling.⁶⁹

Rättighetsperspektivet lyfter fram att *utveckling* är beroende av de mänskliga rättigheterna, likväl som ökade rättigheter främjar utveckling. Utvecklingssamarbete måste därför ses i ett bredare perspektiv då sakområden påverkas sinsemellan, som vikten av individens frihet, trygghet, sociala möjligheter och delaktighet för alla samhällsliga grupper. Fattigdom, utsatthet och utveckling sett ur ett rättighetsperspektiv handlar så lika mycket om välbefinnande, rättvisa och möjligheter, eller på bristen därav. Att tillgodose barnen med kunskap, verktyg, självförtroende och tillgång, erbjuder en möjlighet till det ovan nämnda. Att alltmer främja en tillvaro i trygghet och delaktighet.

67 Chambers, Who's reality counts? (201,202)

68 Sen, Utveckling som frihet (9,10)

69 www.sida.se/Svensk/Om-oss/Sa-arbetar-vi/Viktiga-omraden-for-utveckling/Demokrati-manskliga-rattigheter-och-jamstalldhet/

Bristen på delaktighet, lyhördhet och rättigheter kan ha sin grund i misstag och missuppfattningar som uppstår i det komplexa mötet i ett utvecklingssamarbete. Dessa misstag och felaktiga uppfattningar, kan om de är djupgående, operationaliseras in i systemet för utvecklingsarbetet och detta är något som kräver reflektion och uppmärksamhet. Istället bör utvecklingssamarbete präglas av öppenhet, respekt och lyhördhet som inbjuder till ett aktivt deltagande från båda parter. På samma sätt tycks organisationerna se en resurs i sin målgrupp, barnen. Unicef arbetar tydligt utifrån ett barnperspektiv. Detta illustreras till exempel av Unicef Sverige´s bokutgivning av ”Vår förbannade rätt”. Detta är den första boken om Barnkonventionen och barns rättigheter. Unicefs ungdomsambassadör Maja Frankel skrev den utifrån frågeställningen; huruvida unga människor ska kunna kräva sina rättigheter om de inte ens vet att de existerar. Boken är skriven utifrån berättelser från de unga själva.

6. Sammanfattning

Av studien framkommer att miljontals barn världen över utsätts varje dag för övergrepp. Fysiska, psykiska övergrepp - eller för sexuella. Våldet mot barn ses ofta som ett stort misslyckande för regeringarna runt om i världen. IM och Unicef betonar rätten till liv och utveckling för barn. Detta genom faktiska sociala möjligheter som utbildning, sjukvård och delaktighet. Men även genom rätten att höras och att växa upp i trygghet, fri från förnedring och våld. IM betonar vikten av ett utvecklingssamarbete där man söker att bekämpa barnvåld och stärka barns rättigheter genom att verka för delaktighet och rättigheter genom bland annat utbildning, socialt arbete och opinionsbildning och hälsa. Unicefs värdegrund bottnar i rättigheterna från barnkonventionen. Skydd från våld och övergrepp. Barns ökade rättigheter inom olika samhällsliga områden. Allt som krävs för att kunna växa upp i ett liv med värdighet och trygghet. IM intar större fokus på att inkludera utsatta grupper såsom ursprungsbefolkning och dess kultur i sitt arbete. Men principen om icke diskriminering utgör även ramen för Unicefs arbete. Utgångspunkten är såtillvida ett rättighetsperspektiv.

Även Sen betonar ju att den individuella handlingsförmågan tydligt ihop med sociala arrangemang och att de sociala faktorerna har en avgörande betydelse för omfattning, såväl

som räckvidden för individen frihet. De verkar i synnerhet för barns villkor och framtidsutsikter genom till exempel utbildning.

Det ovan nämnda svarar på frågeställningen om hur fokus på utvecklingsfrämjande är sammankopplat med organisationernas arbete för barns rättigheter.

Barnets rätt till att göra sin röst hörd, till delaktighet i utveckling, tro, kultur och religion är sådant som betonas som viktigt i Unicefs barnpolitik. Dessa aspekter; delaktighet, sårbarhet och utsatthet är sådant som även Chambers belyser. Dock använder inte Chambers barn som ett uttalat exempel på grupp, utan refererar till individer.

Tillämpningen av barnperspektivet varierar och barn som grupp utestängs ofta från båda teoretiker. Ett barnperspektiv skönjas tydligare i studien av organisationerna och barnkonventionens artiklar. Detta då man uppmärksammar hur konsekvenserna ser ut för olika politiska beslut, eller vilka erfarenheter som syns i de olika positioner som barn tillåts inta i ett bestämt samhälle.⁷⁰ I analysen har problematiseringen kring de professionellas, i detta fall organisationerna IM och Unicefs, risk för att gå i fällor som leder till misstag och feluppfattningar som operationaliseras in utvecklingssamarbetet. Ibland med förödande konsekvenser. Detta, i anslutning till det som stipuleras i konventionen om barns rättigheter ger tyngd åt det centrala i att bibehålla en öppenhet i ett utvecklingssamarbete.

I dialogen mellan vuxna såväl som i kommunikationen med barn.

Båda respondenters barnpolitik kan härledas till deltagande metoden inom samspel för utvecklingsfrågor och som av teoretikerna, ofta refereras till, när det kommer till fattigdomsbekämpning. Synen om att det finns mycket att lära från ”de andra” och finns många sätt från ovanstående att lära sig på.

Enligt Unicef är ju våldet mot barn något som tillåts fortsätta på grund av sådant som tystnad, fördomar, skam och okunnighet. Men också på grund av traditioner, maktmissbruk, könsdiskriminering och oförmågan att agera hos beslutsfattare. Barnvåld ses även ofta som en privat angelägenhet, det är upp till föräldrarna att uppfostra sina barn som de vill. Detta föregår ofta barnens rätt till skydd från våld.⁷¹ Chambers ser familjerelationen mellan vuxna och barn som i högsta grad formativ. Beroende av detta föreligger den starka möjligheten att uppnå förändring genom barn.

70 Halldén, Barnperspektiv (3)

71 <http://www.rb.se/vartarbete/internationellt/valdsexuellaovergrepp/Pages/default.aspx>

6. Litteratur och källhänvisning

Bergström och Boreus (2005) Textens mening och makt

Chambers Robert (1997) *Who's reality counts? - Putting the first last*

Chambers Robert(1983) *Rural development - Putting the last first*

Sen Amartya (1999) *Frihet som utveckling*

Digitala källor

Individuell Människohjälps hemsida: www.manniskohjalp.se

IM 's policy; <http://www.manniskohjalp.se//sv/Om-Detta-ar-IM/lms-policy/> (2009-05-01)

IM 's principer; <http://www.manniskohjalp.se//sv/Om-Detta-ar-IM/IMs-principer/>

IM 's arbete; http://www.manniskohjalp.se/sv/Har-arbetar_IM---IM-i-varlden-...

Om IM; <http://manniskohjalp.se/sv/Om-IM/Detta-ar-IM/Utvecklingssa...>

www.regeringen.se

www.raddabarnen.se

www.sida.se

Unicef 's hemsida: www.unicef.se

<http://www.unicef.se/om-unicef/vart-arbete> (2009-05-03)

<http://www.unicef.se/om-unicef/detta-ar-unicef>

Barnkonventionen: <http://www.unicef.se/asset/barnkonventionen-internet.pdf>

Uppsatser & avhandlingar;

Aleborg (2009) *Hållbara städer – bidrar IT?*

Crisostomo, Herrera & Åstrom(2007) *Identity Matters, Baseline and thematic study*

Gromark (2009) *Doing development right*

Halldén (2003) *Barnperspektivet som ideologiskt eller metodologiskt begrepp*

Pieterse (1998) *Alternative development, My paradigm or yours?*

